

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา

5.1 การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างราคาและคุณภาพลำไยอบแห้ง

จากการศึกษาถึงตลาดลำไยอบแห้งทั้งภายในประเทศไทยและต่างประเทศนั้นพบว่า ผู้ค้าลำไยอบแห้งได้ให้ความสำคัญในการส่งออกลำไยอบแห้งในการจัดจำหน่ายขึ้นต่างประเทศโดยเฉพาะประเทศไทยและชาติอื่นๆ จำนวนมากกว่าที่จะทำการค้าส่งเพื่อจัดจำหน่ายภายในประเทศไทย โดยการจัดจำหน่ายทั้งภายในประเทศไทยและต่างประเทศนี้ได้มีการแบ่งเกรดลำไยอบแห้งออกเป็น 4 เกรดด้วยกัน คือ เกรด AA, A, B และ C สำหรับการจัดลำดับเกรดนั้นได้ใช้ขนาดเป็นเกณฑ์ในการแบ่ง โดยเกรด AA จะมีขนาดใหญ่สุดและเกรดต่อๆ ไปจะมีขนาดที่ลดหลั่นกันมา ซึ่งขนาดลำไยอบแห้งจะมีผลต่อราคากลางไยอบแห้งโดยตรง คือ ขนาดผลใหญ่สุด(เกรด AA) จะมีราคาที่แพงที่สุด ส่วนขนาดผลเล็กที่สุด(เกรด C) จะมีราคาถูกที่สุดและจากการศึกษาถึงโอกาสทางการตลาดลำไยอบแห้งที่เลือกที่สุด(เกรด C) จะมีความสามารถในการแข่งขันในตลาดโลกได้มากกว่าขนาดผลใหญ่(เกรด AA) ที่มีขนาดใหญ่และมีค่าใช้จ่ายสูงกว่า แต่ก็มีความสามารถในการแข่งขันในประเทศเองอยู่บ้าง ไม่นิยมบริโภคลำไยอบแห้งเท่าที่ควรเนื่องจากราคาที่ยังแพงอยู่ประกอบด้วยปัจจัยภายนอกที่มีผู้บริโภคสามารถบริโภคได้เกือบทั้งหมดทั้งคุณภาพและมีจังหวัดที่ให้ผลผลิตลำไยได้เกือบทั่วทุกภาคส่วนตลาดลำไยอบแห้งในต่างประเทศนี้ จากการศึกษายังพบว่า โอกาสในการขยายตลาดลำไยอบแห้งในตลาดสาธารณรัฐประชาชนจีนยังสามารถขยายตลาดได้อยู่เนื่องมาจากผู้บริโภคในสาธารณรัฐประชาชนจีนนิยมบริโภคลำไยอบแห้งอยู่มากประกอบกันเป็นตลาดใหญ่ที่มีผู้บริโภคอยู่เป็นจำนวนมาก หากภาครัฐให้การสนับสนุนทางด้านเงินทุนทางด้านการผลิต การตลาด และ ช่วยเหลือทางในการขยายตลาดไปยังจังหวัดต่างๆ ที่ไม่กระจุกตัวเพียงบางจังหวัดเท่านั้นจะเป็นโอกาสในการทำส่งออกลำไยอบแห้งอย่างยิ่ง และจากการศึกษาถึงตลาดคู่ค้าและคู่แข่งขันกับประเทศไทย เช่น เวียดนาม ไหหัวนัน และ สาธารณรัฐประชาชนจีน พบว่า ตลาดลำไยอบแห้งของสาธารณรัฐประชาชนจีนและประเทศไทยเป็นตลาดนำเข้าและส่งออกที่ใหญ่ สามารถผลิตเพื่อจำหน่ายเพื่อบริโภคภายในประเทศได้ โดยเฉพาะเวียดนามที่ยังสามารถเหลือผลผลิตลำไยอบแห้งเพื่อการส่งออกซึ่งถือว่าเป็นคู่แข่งทางการค้าที่สำคัญกับประเทศไทย ส่วนสาธารณรัฐประชาชนจีนนั้นสามารถผลิตและจำหน่ายลำไยอบแห้งได้เป็นจำนวนมากแต่ที่ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการในประเทศเนื่องจาก

มีผู้บริโภคที่มีจำนวนมหาศาลจึงยังต้องพึ่งการนำเข้าลำไยแห้งจากต่างประเทศอยู่ ทางด้านตลาดประเทศได้หันนั้นถือว่าขั้นสามารถผลิตลำไยอบแห้งเพื่อการส่งออกโดยจะส่งไปยังประเทศช่องกง สหรัฐอเมริกา และ สิงคโปร์ เป็นสำคัญ โดยประเทศได้หันยังไม่สามารถผลิตลำไยอบแห้งได้เป็นจำนวนมากเท่าไหร่นักแต่ในอนาคตข้างมีการประมาณการณ์ว่าผลผลิตจะเพิ่มสูงขึ้น จากการศึกษาขั้นพื้นฐานว่าลำไยอบแห้งประเทศได้หันและสาธารณรัฐประชาชนจีนมีคุณภาพและมาตรฐานในการอบแห้งที่สูงกว่าประเทศไทย ส่วนลำไยอบแห้งประเทศเวียดนามนั้นมีคุณภาพที่ต่ำกว่าของประเทศไทย แต่เมื่อมองโดยรวมแล้วประเทศไทยยังได้เปรียบประเทศต่างๆเหล่านี้อยู่หลายประการด้วยกัน คือ 1) ทางด้านราคา ประเทศไทยทำการส่งออกลำไยอบแห้งที่มีราคาถูกกว่าประเทศอื่นๆเหล่านี้ที่ทำการส่งออกด้วยกัน 2) คุณภาพมาตรฐาน ถึงแม้ว่าลำไยจากประเทศไทยจะมีปัญหาในเรื่องมาตรฐานในการอบล้ำไยที่อาจมีสารตกค้างและความชื้นไม่ได้ตามกำหนดแต่จากมาตรฐานทางด้านคุณภาพพันธุ์ลำไยที่เป็นที่ยอมรับ ราชชาดลำไยอบแห้งที่กรอบ หอม หวาน ผู้บริโภคและผู้ซื้อซื้อจากต่างประเทศยังคงยอมรับในเรื่องมาตรฐานเหล่านี้ได้ โดยจากการสอบถามจากผู้ที่ทำการส่งออกพบว่าปริมาณและผลผลิตลำไยอบแห้งที่ทำการส่งออกหลังจากสาธารณรัฐประชาชนจีนประกาศกำหนดมาตรฐานในการนำเข้าลำไยอบแห้งของประเทศไทยแทนจะไม่มีความแตกต่างกันมากเท่าไหร่นักทั้งนี้ส่วนหนึ่งอาจเนื่องมาจากการติดต่อทำการค้าจะทำการค้าโดยไม่ผ่านรัฐโดยตรงแต่จะมีการทำการค้าโดยใช้ความพึงพอใจส่วนบุคคลและจากประวัติในการทำธุรกิจระหว่างกันที่มีนานานั้นจึงทำให้นักค้าคนนี้ไม่มีผลกระทบมากเท่าไหร่นัก แต่ในการทำการค้าที่เกือบมีการผูกขาดทำการค้ากับประเทศไทยเพียงประเทศเดียวอย่างเช่นสาธารณรัฐประชาชนจีนที่มีมูลค่าในการส่งออกลำไยอบแห้งทั้งหมดในปีจุนกว่า 90 % ของการทำการค้าลำไยอบแห้งกับต่างประเทศทั้งหมดอาจเกิดความไม่แน่นอนและความเสี่ยงในการส่งออกในอนาคต ให้หากเกิดการกีดกันทางการค้าหรือการขึ้นภาษีดังปัจจุบันที่ประเทศไทยนั้นต้องเสียภาษีในการนำเข้าลำไยอบแห้งที่สูงกว่าประเทศไทยเวียดนาม ดังนั้นการหาตลาดใหม่เพื่อเป็นการระบายผลผลิตที่มีอยู่เป็นจำนวนมากและเพื่อลดความเสี่ยงจากการทำการค้าเพียงประเทศเดียว เช่น ทำการส่งออกยังประเทศในแถบเอเชียและยุโรปบางประเทศที่มีการปริมาณการซื้อที่ต่อเนื่องและสม่ำเสมอแต่อาจจะมีการนำเข้าที่ไม่มากนักก็เป็นทางออกหนึ่งที่อาจจะบรรเทาปัญหาการกีดกันทางการค้า ราคาผลผลิต และความไม่แน่นอนในอนาคตที่อาจเกิดขึ้นได้

และการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างราคาและคุณภาพลำไยอบแห้งของตลาดในประเทศไทยและการส่งออกไปยังสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยใช้แบบจำลอง Hedonic Price ในตลาดประเทศไทยได้ใช้ข้อมูลราคาขายในประเทศไทยเป็นข้อมูลรายสัปดาห์ที่ทำการจัดเก็บข้อมูล

เป็นช่วงราคาต่ำสุดและสูงสุดในรอบสัปดาห์ที่ได้ทำการจัดเก็บตั้งแต่เดือน กรกฎาคมปี พ.ศ. 2543 ถึง สัปดาห์สุดท้ายของเดือนกรกฎาคมปี พ.ศ. 2545 เป็นระยะเวลา 3 ปีด้วยกัน

ผลการศึกษาสมการ Hedonic price ในตลาดในประเทศไทย พบว่าการประมาณค่าราคา และคุณภาพในแต่ละตัวมีนัยสำคัญเกือบทั้งหมด โดยตัวแปรทางด้านคุณภาพของลำไยอบแห้ง สามารถอธิบายราคาของลำไยอบแห้งได้ 97 % ที่เหลือเป็นอิทธิพลจากตัวแปรอื่นที่ไม่ได้อยู่ในสมการนี้ และผลการทดสอบค่า F – test พบว่าตัวแปรอธิบายทั้งหมดมีนัยสำคัญ ซึ่งสมการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างราคากลางคุณภาพลำไยอบแห้งได้ในสมการที่ 4.2 ดังนี้

$$P_t = 9.7123 + 43.2252 * D1 + 26.6133 * D2 + 13.1038 * D3 + 198.7641 * D4 + 0.2331 * t + 0.1677 D1 * t \\ + 0.9400 * D2 * t + 0.1148 * D3 * t - 0.3267 * D4 * t$$

จากผลการศึกษาที่ได้มาจากการแทนค่าตัว Dummy Variable แต่ละตัวในตัวแปรในสมการจะทำให้สามารถทำการประมาณราคานั้นโดยใช้ของคุณภาพของลำไยอบแห้งแยกตามประเภท และเกรดของลำไยอบแห้งได้ ดังนี้

ลำไยอบแห้งทั้งเปลือก เกรด AA มีราคาเฉลี่ย 53.3383 บาท/กิโลกรัม

ลำไยอบแห้งทั้งเปลือก เกรด A มีราคาเฉลี่ย 37.4987 บาท/กิโลกรัม

ลำไยอบแห้งทั้งเปลือก เกรด B มีราคาเฉลี่ย 23.1640 บาท/กิโลกรัม

ลำไยอบแห้งทั้งเปลือก เกรด C มีราคาเฉลี่ย 9.9454 บาท/กิโลกรัม

ลำไยอบแห้งเฉพาะเนื้อ(เนื้อสีทอง) มีราคาเฉลี่ย 208.3828 บาท/กิโลกรัม

อย่างไรก็ตามจากการศึกษาข้อมูลระหว่างวันที่ 8 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2545 - วันที่ 3 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2546 พบว่าแนวโน้มทางด้านราคากลางคุณภาพของลำไยอบแห้งทั้งเปลือกทุกประเภทมีแนวโน้มที่สูงขึ้นอยู่ตลอดเวลา ยกเว้นเฉพาะลำไยอบแห้งเฉพาะเนื้อ โดยลำไยอบแห้งทั้งเปลือกเกรด AA มีแนวโน้มราคาเฉลี่ยเท่ากับ 0.4008 หมายความว่าเมื่อเวลาเปลี่ยนแปลงไปทั้งหมด 1 สัปดาห์ จะทำให้ราคากลางเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นเท่ากับ 0.4008 บาท ส่วนลำไยอบแห้งเกรด A มีแนวโน้มราคาเฉลี่ยเท่ากับ 1.1731 ลำไยอบแห้งเกรด B มีแนวโน้มราคาเฉลี่ยเท่ากับ 0.34790 ลำไยอบแห้งเกรด C มีแนวโน้มราคาเฉลี่ยเท่ากับ 0.2331 และลำไยอบแห้งเฉพาะเนื้อ(เนื้อสีทอง)มีแนวโน้มราคาเฉลี่ยลดลงเท่ากับ -0.0936 จะสังเกตเห็นได้ว่าลำไยอบแห้งทั้งเปลือกเกรด A มีแนวโน้มในการเพิ่มที่สูงที่สุด ส่วนแนวโน้มราคาเฉลี่ยลำไยอบแห้งเกรด AA B และ C ในตลาดในประเทศไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นน้อยมาก ที่เป็นเช่นนี้ก็ เพราะว่าตลาดในประเทศไทยมีการตอบสนองต่อลำไยอบแห้งเกรด A ที่มีขายตามท้องตลาดในจำนวนที่มากกว่าและมีราคากลางคุณภาพที่สมเหตุผลคือ ไม่แพงจนเกินไป คุณภาพเนื้อที่ดี ทำซื้อได้ยากกว่าลำไยเกรดอื่นๆทั้งนี้เพราะลำไยคุณภาพสูง เช่น AA จะถูกส่งออกไปยังต่างประเทศ เช่น สาธารณรัฐประชาชนจีนที่นิยมบริโภคลำไยอบแห้งคุณภาพดี

มากกว่าส่วนเกรดที่ต่ำลงมา เช่น B และ C จะทำการส่งออกไปยังตลาดรอง เช่น สิงคโปร์ อินโดนีเซีย และไต้หวัน ส่วนคำไวยอนแห่งเฉพาะเนื้อในประเทศไทยไม่มีการนิยมบริโภคมากนัก เพราะเหตุว่าราคาที่สูงมากนั้นเอง

สำหรับการศึกษาการส่งออกคำไวยอนแห่งไปยังตลาดสาธารณรัฐประชาชนจีนได้ใช้ข้อมูลราคาขายของบริษัทส่งออกคำไวยอนแห่งขนาดย่อมแห่งหนึ่งในจังหวัดลำพูนการประมาณราคาค้าส่งได้มาจากกราฟที่บริษัทได้ทำการบวกคำไวยเพิ่มเข้ากับราคาน้ำโรงงาน โดยคำไวยที่คิดไว้ในการส่งแต่ละครั้งอาจจะไม่เท่ากันจึงทำให้ราคาส่งออกที่ได้มีราคาเพิ่มขึ้นจากราคาในประเทศไม่มากนักโดยได้ใช้การประมาณค่าข้อมูลรายสัปดาห์ระหว่างเดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2544 ถึง สิงหาคมที่ 1 เดือนเมษายน พ.ศ 2546

ผลการศึกษาในตลาดค้าส่งสาธารณรัฐประชาชนจีนนั้นพบว่าการประมาณค่าราคาและคุณภาพในแต่ละตัวมีนัยสำคัญเกือบทั้งหมด โดยตัวแปรทางค้านคุณภาพของคำไวยอนแห่งสามารถอธิบายของคำไวยอนแห่งได้ 86 % ที่เหลือเป็นอิทธิพลจากตัวแปรอื่นที่ไม่ได้อยู่ในสมการนี้ และผลการทดสอบค่า F – test พบว่าตัวแปรอธิบายทั้งหมดมีนัยสำคัญ

ซึ่งสมการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างราคากลางคุณภาพคำไวยอนแห่งของตลาดสาธารณรัฐประชาชนจีน คือ

$$P_{ch} = 5.9333 + 13.9293*D1 + 8.1249*D2 + 3.7957*D3 + 0.2453*t - 0.1893*D1*t + 0.3235*D2*t \\ + 0.1468*D3*t$$

จากการศึกษาที่ได้มาจากการแทนค่าตัว Dummy Variable แต่ละตัวในตัวแปรในสมการที่ 4.3 จะทำให้สามารถทำการประมาณมูลค่าเฉลี่ยของคุณภาพของคำไวยอนแห่งแยกตามประเภท และเกรดของคำไวยอนแห่งได้ดังนี้คือ

คำไวยอนแห่งทั้งเปลือก เกรด AA มีราคาเฉลี่ย 20.1268 หยวน/กิโลกรัม

คำไวยอนแห่งทั้งเปลือก เกรด A มีราคาเฉลี่ย 14.627 หยวน/กิโลกรัม

คำไวยอนแห่งทั้งเปลือก เกรด B มีราคาเฉลี่ย 10.1211 หยวน/กิโลกรัม

คำไวยอนแห่งทั้งเปลือก เกรด C มีราคาเฉลี่ย 6.1786 หยวน/กิโลกรัม

จากการศึกษาข้อมูลสมการ Hedonic Price ของคำไวยอนแห่งในการค้าส่งยังตลาดสาธารณรัฐประชาชนจีนพบว่าตลาดสาธารณรัฐประชาชนจีนตีค่าคำไวยอนแห่งของประเทศไทยอยู่ในระดับสูงทุกประเภทโดยสามารถพิจารณาดูได้จากแนวโน้มทางค้านราคากลางคำไวยอนแห่งทุกประเภทมีแนวโน้มที่สูงขึ้นทุกตัวด้วยกัน โดยคำไวยอนแห่งทั้งเปลือกเกรด AA มีแนวโน้มราคาเฉลี่ยเท่ากับ 0.2642 หมายความว่าเมื่อเวลาเปลี่ยนแปลงไปทั้งหมด 1 สัปดาห์ จะทำให้ราคามีเพิ่มขึ้นเท่ากับ 0.2642 หยวน ส่วนคำไวยอนแห่งเกรด A มีแนวโน้มราคาเฉลี่ยเท่ากับ 0.5688 คำไวยอนแห่ง

เกรด B มีแนวโน้มราคาเฉลี่ยเท่ากับ 0.3921 ลำไยอบแห้งเกรด C มีแนวโน้มราคาเฉลี่ยเท่ากับ 0.2453 จากข้อมูลดังกล่าวจะสังเกตเห็นว่าลำไยอบแห้งทั้งเปลือกเกรด A มีแนวโน้มในการเพิ่มที่สูงที่สุดเมื่อเทียบกับตลาดในประเทศ ส่วนแนวโน้มราคาเฉลี่ยลำไยอบแห้งเกรด B , AA และ C ในตลาดในสาธารณรัฐประชาชนจีนมีแนวโน้มเพิ่มเหมือนกันแต่เพิ่มขึ้นในลักษณะที่ลดหลั่นกันมาแสดงให้เห็นว่าตลาดสาธารณรัฐประชาชนจีนมีการนิยมบริโภคลำไยอบแห้งทั้งเปลือกในทุกประเทศ โดยดูได้จากการคำลำไยที่มีแนวโน้มในการเพิ่มขึ้นอยู่ตลอดเวลา ทั้งนี้จากการศึกษาบ่งชี้ว่าตลาดสาธารณรัฐประชาชนจีนมีการนิยมบริโภคคำลำไยอบแห้งที่มีคุณภาพดีโดยได้ตีค่าคุณภาพของคำลำไยอบแห้งที่นำเข้ามาจากประเทศไทยอยู่ในระดับสูง ทั้งนี้คนจีนถือว่าการได้บริโภคคำลำไยอบแห้งนั้นเป็นยาสมุนไพรในการบำรุงกำลังชนิดหนึ่ง จึงทำให้คำลำไยมีคุณภาพดีเท่าไรร่าคาที่ยิ่งแพงมากขึ้น โดยจะสังเกตได้จากมูลค่าการส่งออกคำลำไยอบแห้งของประเทศไทยที่มีการเพิ่มสูงขึ้น

5.2 ข้อเสนอแนะทางด้านนโยบาย

จากการศึกษาสามารถสรุปได้ว่าหากมีความต้องการที่จะส่งเสริมการจำหน่ายคำลำไยอบแห้งภายใต้กฎหมายในประเทศไทยมีการส่งเสริมทางด้านการตลาดแก่คำลำไยอบแห้งทั้งเปลือกเกรด A ที่เป็นที่นิยมรับประทานในประเทศไทยมากกว่า ตลอดทั้งราคาคำลำไยอบแห้งที่ไม่แพงจนเกินไปผู้ผลิตสามารถตั้งราคาวางเพิ่มจากต้นทุนได้มากกว่าชนิดอื่นและมีปริมาณการผลิตที่มากที่สุดของคำลำไยอบแห้งทั้งเปลือก

แต่ในการที่จะส่งคำลำไยอบแห้งออกไปขายบังตลาดสาธารณรัฐประชาชนจีน จะสังเกตเห็นได้ว่าคำลำไยทุกประเภทตลาดได้ทำการตอบสนองคำลำไยอบแห้งที่ได้มีการนำเข้าจากประเทศไทยเป็นอย่างดีโดยคำลำไยเกรด A ซึ่งเป็นคำลำไยที่มีคุณภาพที่ดีมีจำหน่ายในตลาดมากที่สุด และตลาดได้มีการตอบสนองคีที่สุดโดยจะเห็นได้จากแนวโน้มทางด้านราคาน้ำเสียงขึ้นอย่างมากกว่าคำลำไยอบแห้งประเภทอื่น รวมทั้งคำลำไยเกรด B ที่มีแนวโน้มทางด้านราคากลับลดลงมากที่มีนิยมบริโภคอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นหากต้องการทำการตลาดส่งออกไปยังสาธารณรัฐประชาชนจีนควรทำการผลิตคำลำไยอบแห้งแบบทั้งเปลือกเกรด A จะมีแนวโน้มทางด้านการขยายตัวของทางด้านราคาก็ที่สุดโดยอาจจะทำการหาตลาดเพิ่มเติมเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับคำลำไยอบแห้งชนิดนี้

จากการศึกษาทั้ง 2 ตลาดจะเห็นได้ว่าแนวโน้มราคาเฉลี่ยของคำลำไยอบแห้งทั้ง 2 ตลาดทั้งตลาดในประเทศไทยและตลาดค้าส่งสาธารณรัฐประชาชนจีน ได้มีการตอบสนองค่าคำลำไยอบแห้งที่เป็นวงกว้างกีอนทุกตัวยกเว้นคำลำไยอบแห้งแบบอบเฉพาะเนื้อ(เนื้อสีทอง)ภายในประเทศไทยเท่านั้นที่ยังมีแนวโน้มลดลง รวมทั้งจะเห็นได้ว่าแนวโน้มการเพิ่มสูงขึ้นมากที่สุดของราคาราคำลำไยอบแห้งเกรด A

แบบอบหั่งเปลือกที่หั่ง 2 ตลาดนั้นได้ให้ความสำคัญจากราคาและคุณภาพอยู่ในระดับที่เหมาะสมกว่าลำไยอบแห้งประเภทอื่นๆ จึงทำให้แนวโน้มในอนาคตระดับราคากำไรยอดแห้งเกรด A หั่งตลาดภายในประเทศไทยและตลาดสาธารณรัฐประชาชนจีนขึ้นเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง สาเหตุเนื่องมาจากการตลาดลำไยอบแห้งในประเทศไทยนั้นส่วนใหญ่จะสามารถผลิตลำไยเกรด A และเกรด B มากที่สุด ตลอดทั้งขนาดและคุณภาพของลำไยเกรด A นั้นมีคุณภาพไม่แตกต่างจากลำไยเกรด AA สักเท่าไหร่ รวมทั้งมีราคาขายหั่งในแต่ละต่างประเทศที่ไม่สูงมากจึงทำให้ลำไยอบแห้งหั่งเปลือกเกรด A มีแนวโน้มราคาเฉลี่ยเพิ่มขึ้นสูงที่สุดและเกรด B มีแนวโน้มราคาเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้นในลำดับรองลงมา ดังนั้นจะเห็นว่าแนวโน้มการตลาดลำไยอบแห้งหั่งในแต่ละประเทศยังมีแนวโน้มที่ยังเติบโตได้อยู่ หากแต่ต้องมีการพัฒนาคุณภาพลำไยอบแห้งให้ได้มาตรฐานที่กำหนดรวมทั้งภาครัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเข้ามายังความรู้แก่เกษตรกร ผู้ผลิตและผู้ส่งออกลำไยอบแห้งรวมทั้งมีการหาตลาดใหม่ๆเพื่อรับการขยายตัวทางด้านผลผลิตในอนาคต ตลอดทั้งมีการพัฒนาคุณภาพลำไยอบแห้ง ได้เป็นที่ยอมรับแก่ต่างประเทศเพื่อประโยชน์ในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ผลิตภัณฑ์และเป็นการขยายตลาดในอนาคตต่อไป

5.3 ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในครั้งต่อไป

1) ในการจัดทำการค้นคว้าแบบอิสระในครั้งนี้ยังมีข้อบกพร่องอยู่หลายประการ เช่น คุณภาพที่นำมาทดสอบบางตัวอาจจะข้างไม่มีนัยสำคัญอย่างแท้จริง หรือมีการขาดการทดสอบคุณภาพที่สำคัญบางตัวไปเนื่องมาจากข้อจำกัดทางด้านข้อมูลที่ใช้ข้อมูลทางด้านทุติยภูมิที่ข้างไม่มีการเก็บข้อมูลบางอย่างที่สำคัญไว้ ดังนั้นหากมีการจัดเก็บข้อมูลด้วยตนเองหรือข้อมูลปฐมภูมิจะให้ข้อมูลที่เที่ยงตรงกว่า

2) ใน การจัดทำครั้งนี้ได้ทำการทดสอบแนวโน้มทางด้านราคาเพียง 2 ตลาดเท่านั้นคือตลาดในประเทศไทยและตลาดสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งเป็นตลาดคู่ค้าลำไยของแห่งที่มีขนาดใหญ่ และเป็นตลาดที่สำคัญ ดังนั้นหากมีผู้ที่สนใจทำการศึกษาครั้งต่อไปการศึกษาถึงตลาดต่างประเทศแห่งอื่นๆก็มีความสำคัญเพื่อโอกาสในการขยายตลาดลำไยของแห่งของประเทศไทยในอนาคตที่มีแนวโน้มที่จะขยายตัวจากปริมาณการผลิตภายในประเทศอย่างต่อเนื่อง ไม่เพียงแต่ทำการค้าหลักๆเพียงประเทศเดียวเท่านั้นซึ่งจะทำให้เสี่ยงต่อการกีดกันทางการค้ารวมทั้งความไม่แน่นอนในอนาคตที่อาจจะทำให้ไม่มีตลาดรองรับผลผลิตลำไยของแห่งที่มีผลิตและส่งจำหน่ายที่ยังสาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นสำคัญโดยมีการทำการค้ากันที่มีปริมาณและมีมูลค่าในการส่งออกที่สูง ดังนั้นการศึกษาถึงลู่ทางในการขยายตลาดยังแห่งอื่นๆจะทำให้ประเทศไทยลดความเสี่ยงเหล่านี้ลงได้

3) ใน การทำการศึกษานี้ราคาค้าส่งยังสามารถรัฐประชาชนจีนได้จดหมายจากบริษัทเอกชนเพียงบางบริษัทเท่านั้นซึ่งยังไม่สามารถเป็นตัวแทนของราคาก้าส่งยังต่างประเทศที่ดีพอ จึงทำให้อาจได้ข้อมูลที่บิดเบือนจากสภาพความเป็นจริงเล็กน้อย รวมทั้งการปิดบังข้อมูลทางด้านราคาที่แท้จริงของบริษัทเอกชนบางแห่ง จึงอยากให้ผู้ศึกษาในครั้งต่อไปได้แก้ปัญหาในเรื่องนี้จึงจะทำให้การค้นคว้าทำได้อย่างสมบูรณ์ยิ่งขึ้น